

COSTA BRAVA - DEL 12 DE JULIOL AL 26 D'AGOST DE 2003

XXIII FESTIVAL
INTERNACIONAL DE
músiques
DE TORROELLA
DE MONTGRÍ

Membre de l'Associació
Europea de Festivals

ORGANITZA

Juventut
Musical de
Torroella
de Montgrí

PATROCINADOR PRINCIPAL

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

EXPOSICIÓ A LA PEDRERA KANDINSKY

LA DISSOLUCIÓ DE LA FORMA. 1900 - 1920

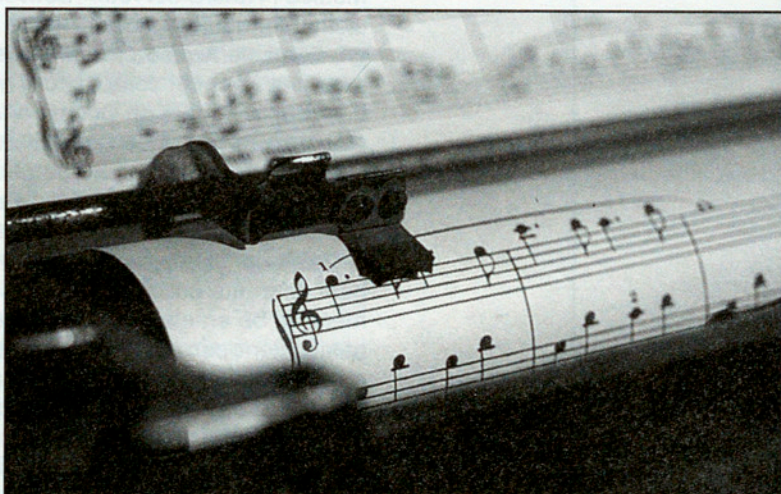

DEL 3 DE JUNY AL 24 DE SETEMBRE DE 2003.
LA PEDRERA. PASSEIG DE GRÀCIA, 92. BARCELONA.

**El XXIII Festival de Músiques
de Torroella de Montgrí té la
col.laboració i el patrocini de
Fundació Caixa Catalunya.**

COSTA BRAVA - DEL 12 DE JULIOL AL 26 D'AGOST DE 2003

XXIII FESTIVAL
INTERNACIONAL DE
músiques
DE TORROELLA
DE MONTGRÍ

DIMECRES 13 D'AGOST / 22.30 H / CINE PETIT

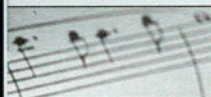
CONCERT

JAVIER PÉREZ DE AZPEITIA, piano

Fundació

Territori i Paisatge

CAIXA CATALUNYA

La relació o l'interès mantingut per quatre compositors amb el món dels ocells és l'esquelet vertebrador del recital de piano de Javier Pérez de Azpeitia dins del cicle Música i Natura del XXIII Festival Internacional de Músiques de Torroella de Montgrí. Pérez de Azpeitia iniciarà el seu recital amb una obra del compositor i musicòleg basc José Antonio de Donostia, nom religiós adoptat per José Gonzalo Zulaika i Arregui (1929-1972) que fou deixeble entre d'altres del tortosí Felip Pedrell. Compositor destre en l'escriptura pianística, dins del catàleg de la seva obra hi trobem diferents peces per aquest instrument, si bé en els nostres dies és conegut bàsicament per una important recollida de cants bascs folklòrics recopilats a l'Euskal *Eres Sorta*. De qualsevol manera, però, dins del seu catàleg hi ha meravelloses sorpreses com, per exemple, una col·lecció de cançons basades en textos d'autors catalans, en especial de J. Verdguer i A. Mestres. *El rossinyol d'Errotazuri* ens permetrà gaudir d'una petita obra del compositor considerat a Euskalherria com el pare del seu nacionalisme musical i que el 1918 ja havia rebut aquesta consideració amb un homenatge per part del Partit Nacionalista Basc.

Força més coneguda és la peça *Oiseaux tristes* (Ocells tristos) pertanyent a la col·lecció *Miroirs* (Miralls) de Maurice Ravel (1875-1937). Dedicada al pianista català Ricard Viñes, els *Oiseaux tristes* van ser estrenats pel propi Ravel en una audi-

ció privada a la mansió de la Senyora de Saint-Marceaux el gener de 1905. Tal com explica el propi Ravel en el seu *Bocet autobiogràfic* la peça és una evocació dels ocells perduts en un bosc espès a les hores més caloroses d'un estiu. La genealogia d'aquesta ens porta a un passeig realitzat per Ravel al bosc de Fontainebleau on va escoltar el cant d'una merla i va anotar-lo en el seu quadern de música. Aquest, posteriorment, fou transformat en material musical per contribuir a la possiblement peça més famosa d'una col·lecció de cinc considerada com l'obra mestra del pianisme ravelià.

En una entrevista publicada el 1962 a Destino, el gironí Xavier Montsalvatge afirmava que el seu ocell preferit eren tots, incloent-hi el papagai i el corb, encara que el seu predilecte era el rossinyol. Aquest amor als ocells va quallar, d'alguna forma, el 1994 amb la composició d'unes peces infantils per a piano anomenades *Set ocells engabiats*, unes peces que van precedir la sèrie composta el 1998 i titulada *Cinc ocells en llibertat* on Montsalvatge, d'alguna manera, s'endinsava en una particular recreació de cinc ocells aquesta vegada, però, en total llibertat.

Si en Montsalvatge l'interès pels ocells va ser tan sols ocasional i esporàdic, no fou així el cas d'Olivier Messiaen (1908-1992) per a qui la temàtica dels ocells va resultar ser un camp de preocupació estèticomusical fins al punt que no va dubtar

en afirmar que <els ocells són músics: primer escolten les gotes d'aigua i els xiulets del vent i després canten>. Messiaen, compositor i ornitòleg alhora, després d'haver realitzat alguns intents en el camp orquestral de tractar musicalment la temàtica ornitològica va decidir immersir-s'hi amb la creació d'una magna obra (amb una durada d'unes dues hores i mitja) com és el *Catalogue d'oiseaux*. Compost entre l'octubre de 1956 i l'1 de setembre de 1958, aquest *Catàleg d'ocells* porta uns subtítols i explicacions que mereixen de ser transcrits per a una millor comprensió de l'empresa estètica que vol realitzar Messiaen.

<Catàleg d'ocells. Cants dels ocells de les províncies de França. Cada solista hi és presentat dins d'un hàbitat, rodejat del seu paisatge i del cant dels altres ocells que viuen a la regió. Els viatges i les estades necessàries per l'anotació dels cants de cada ocell, han estat a vegades molt anteriors a la composició de les peces. Sent les seves indicacions molt precises, l'autor ha pogut despertar sense esforç els records, vells d'algunes hores o d'alguns anys>.

Estructurat en set llibres, el llibre central que integra una sola peça de les tretze del total que formen el catàleg és encapçalat, com la resta de llibres, per una nota

explicativa del propi Messiaen d'allò més suggerent i explicativa. La Rousserolle Effarvarate (Bosquerola de canyar) és un <gran moviment corb, de mitja nit des de les 3 del matí fins a mitjanit a tres del matí, els esdeveniments de la tarda a la nit repeteixen en ordre invers els de la nit al matí. Està escrita per a la bosquerola de canyar i en general a la glòria dels ocells de rierol, els estancs i les maresmes i per alguns ocells dels boscos i del camps que estan a prop d'aquests indrets>.

Més enllà d'aquest munt de referències ornitològiques, el cert és que aquesta obra ens acosta a una concepció d'obra que és més a prop de l'anomenat objecte sonor (desenvolupat posteriorment per un Xenakis, un Boulez o un Stockhausen) que de l'obra tradicional, per la qual cosa aquesta obra no només té un gran interès musical sinó un altre de més pregon i molt propi del pensament de Messiaen: la concepció del cant de l'ocell com una manifestació de la mateixa Divinitat. Aquest, sense cap mena de dubte, ens endinsa al motor de la creació musical de Messiaen que, com expressà Johann Sebastian Bach, <té com a fi de lloar Déu. Tota aquella altra música que no tingui aquest fi no mereix el nom de música>.

Oriol Pérez i Treviño

DIMECRES 13 D'AGOST / 22.30 H / CINE PETIT

PROGRAMA

Javier Pérez de Azpeitia, piano

Aita Donostia (1929-1972):

El rossinyol d'Errotazuri
(Errotazuriko urretxindorra)

Maurice Ravel (1875-1937)

Oiseaux tristes (Miroirs)

Xavier Montsalvatge (1912-2002)

Cinc ocells en llibertat

- *El pardal*
- *El rossinyol*
- *La merla*
- *El pinsà*
- *El cucut*

Olivier Messiaen (1908-1992)

La rousserolle effarvante
(del 4rt Llibre del Catàleg d'ocells)

Javier Pérez de Azpeitia, piano

Javier Pérez de Azpeita va néixer l'any 1963. Va fer els estudis musicals al Conservatori Superior de Música de Sant Sebastià amb els professors Carmen Retegui, Blanca Burgaleta i Juan Padrosa, on aconseguí els primers premis en piano i música de cambra, i al Conservatori Superior de Música de Madrid on va acabar el grau superior amb Ángeles Rentería.

L'any 1984 va guanyar les oposicions a la plaça d'auxiliar de la càtedra de piano del Conservatori Superior de Música de Sant Sebastià. És col·laborador habitual de l'Orquestra Simfònica d'Euskadi i ha estat pianista oficial del Concurs de Cant Luis Mariano.

Ha guanyat premis en els concursos Gipuzkoano de Joves Pianistes (1977), Virgen de los Llanos, d'Albacete (1987), Yamaha de Santa Cruz de Tenerife (1988) i Montserrat Alavedra de Terrassa (1996). Ha actuat en nombrosos auditoris i festivals, com la Quincena Musical, Auditori Pau Casals, Teatro de la Maestranza, Teatro Real de Madrid i als festivals de Granada, Matadepera i Segòvia.

Ha actuat com a solista a la final dels premis del CDMC organitzada per l'SGAE i amb l'OS d'Euskadi, OS de Córdoba, Orquestra de la Fundació Música d'Irún i altres.

Manté una estreta relació musical amb la Filmoteca Española recuperant músiques pertanyents al període del cinema mut.

Cal destacar, en aquest sentit, la seva participació als festivals de Toronto, Sant Sebastià, Primavera Cinematogràfica de Lorca, Madrid-Imagen, Bolonya, Setmana Cinematogràfica d'Alcalá de Henares, Setmana del Terror de Donostia, Setmana del Cinema Fantàstic d'Estepona. També a cicles complets d'autors com Gregory La Cava, Jasujiro Ozu, John Staal, Tod Browning i en la interpretació de les bandes sonores originals de pel·lícules tan emblemàtiques com *Faust*, *Metròpolis*, *La mujer y el pelele*, *El perro andaluz* i en improvisacions en directe de més de cent pel·lícules pertanyents al període del cinema mut.

Ha fet l'adaptació de la música de la pel·lícula *La revoltosa* la qual va tenir un èxit molt important als Encontres de Música i Cinematografia celebrats a Sevilla, l'any 1999 però el seu treball més important ha estat la restauració i adaptació de la música de la pel·lícula-revista *Friolinas* (1926, Arturo Carballo), la qual, des de fa tres anys, es va interpretant a diferents festivals a càrrec d'un grup de cambra que ell mateix dirigeix.

El febrer d'aquest any ha interpretat la integral de la cinematografia muda de F. W. Murnau amb motiu de la Berlinale. Ha enregistrat, per a la distribuïdora Divisa, música per a DVD per a la col·lecció de la Filmoteca Espanyola, de pel·lícules com *Pilar Guerra*, *El abuelo*, *La aldea maldita* i *El sexto sentido*.

Ho organitza

Juventuts
Musicals de
Torroella
de Montgrí

SECRETARIA:

Apartat de Correus núm. 70
E-17257 Torroella de Montgrí
Tel. 00 34 972 76 10 98
Tel. 00 34 972 76 06 05
Fax. 00 34 972 76 06 48
e-mail: info@joventutsmusicals.com
www.festivaldetorroella.org

Hi col·laboren

BRITISH
COUNCIL

CATALUNYA
MÚSICA

EL PAIS

Germans Radresa
sa

PARRÒQUIA DE SANT GENÍS

Ho patrocinen

gasNatural sdg

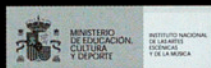
Generalitat
de Catalunya

AJUNTAMENT DE
TORROELLA DE MONTGRÍ

Diputació
de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb la col·laboració i el patrocini de

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

